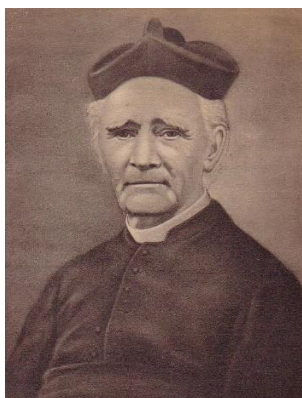




NIEUWSBRIEF ROLDUC - Jaargang 1969 / 14 / 10-08-2022

Bidden onder het werken, werken onder het bidden! door Twan Geurts

In deze nieuwsbrief past zeker een klein eerbeton aan de tientallen zusters op Rolduc, die zo goed of achteraf gezien misschien wel zo gek waren om de beste jaren van hun leven in dienst te stellen van het 'sociaal liefdeswerk' voor ons, kostschooljongens van Rolduc. Zij waren anonieme zwogsters in het aanschijn van de Heer.



Op 14 januari 1897 schreef directeur Reinier Corten van Rolduc een briefje aan monseigneur Petrus Joseph Savelberg, kapelaan te Heerlen en in 1872 de stichter van de congregatie van de Kleine Zusters van de Heilige Joseph. Het was de periode van het Derde Rolduc. De kostschool bood onderdak aan katholieke leerlingen uit heel Nederland en uit delen van Duitsland. Corten vroeg aan Savelberg (*foto*) of hij per 1 september van dat jaar misschien 35 zusters van zijn orde op Rolduc zou kunnen plaatsen voor het verrichten van huishoudelijke taken. Savelberg was een fan van Rolduc, waar hij zelf een jaar op de Handelsschool had gezeten en later de priesteropleiding had gevolgd. Hij wilde het verzoek van de directeur graag honoreren.

Congregatie van de Kleine Zusters van de Heilige Joseph

Savelberg had aanvankelijk zijn geluk beproefd als docent, maar daar bleek hij niet zo goed in te zijn. 'Hij kon geen orde houden, daarom heeft hij er maar een opgericht', zo werd over hem gefluisterd. De doelstelling van zijn zustercongregatie luidde kortweg: sociaal liefdeswerk. Daaronder viel dus ook de toezegging aan Rolduc. Eerder had Savelberg al positief gereageerd op eenzelfde verzoek van het Bisschoppelijk College in Roermond. Later vestigden de zusters van de congregatie zich ook op de Bisschoppelijke Colleges van Weert en Sittard.

Amper een half jaar na het briefje van directeur Corten vertrok moeder-overste Colette met de eerste tien zusters vanuit Heerlen per trein naar het station van 's Hertogenrade; vandaar gingen zij te voet naar Rolduc. Bij aankomst constateerden zij dat er een heleboel werk aan de winkel was; op de slaapzalen lagen de matrassen gewoon op de grond. Het schoonmaakwerk was tot dan door een veertigtal knechten gedaan, maar die namen het poetsen niet zo nauw. De propere zusters begonnen de gangen bij de keuken elke dag te schrobben, terwijl de knechten drie keer per jaar al mooi genoeg vonden. Nog vóór september 1897 waren alle 35 zusters op Rolduc gearriveerd.

Op het hoogtepunt in 1956 waren er 1941 zusters

De congregatie van de Kleine Zusters van de Heilige Joseph telde in 1907 bij het overlijden van oprichter Savelberg 214 leden; op het hoogtepunt in 1956 waren er 1941 zusters. Nederland kende op enig ogenblik wel 120 vestigingen, vooral in Brabant, zoals op het klein seminarie Beekvliet in St. Michelsgestel, en in Limburg, onder andere in het ziekenhuis van Heerlen en bij de St. Annastichting in Heel. Maar de zusters werden ook op missie gestuurd naar China, Indonesië en Kenia. Bij het eeuwfeest in 1972 telde de orde nog steeds 1636 leden.

In de periode dat wij op Rolduc rondliepen, slonk het aantal zusters daar van 44 in 1960 en 33 in 1966 naar 25 in 1972. De meesten van ons herinneren zich ongetwijfeld de naam van zuster Peregrina, bij wie je op de infirmerie terecht kon als je koorts maar hoog genoeg was opgelopen.

De ziekenzuster was vaak de enige zuster met wie vrijwel iedere leerling op een gegeven moment contact had. Na Peregrina en Radboda waren dat Adelia en Nivarda.

Maar wie kent de namen nog van de tientallen andere zusters? Zes nonnen werkten in de grote keuken, twee bakten er brood en vlaaien. Een aantal zusters werkte in de wasserij en een aantal in de twee eetzalen. Drie maal per week maakten zij allemaal samen de kerk en de grote speelzaal schoon. Eén zuster werkte in de Treizezaal.



In het zusterhuis zelf werkten drie zusters in de naaikamer, hield één zuster de refter en de spreekkamers schoon en een andere zuster beide slaapzalen. De zusters sliepen net als wij in chambrettes, maar hun chambrettes waren met een deur afgesloten. Het poetswerk in de aula, de gangen en de klaslokalen gebeurde onder supervisie van de zusters door schoonmaaksters uit Kerkrade en omgeving, door ons nimfen genoemd. In onze jaren kwamen daar, zoals we ons allemaal nog heel goed herinneren, de interne huishoudelijke hulpen bij (Marga, Riny en Annie), die elk een van de zusters gingen assisteren.

Een sobere en strenge dagorde

Voor de zusters begon elke dag om half vijf, in de vakantie iets later. Het was een leven van bidden en mediteren maar vooral van werken. Bidden tijdens het werken, werken tijdens het bidden!

Ze aten zelf om 12 uur in de refter van het zusterhuis; daarna ging bijna de hele groep naar de keuken voor het diner van de leerlingen. Om 21.00 uur was het tijd om naar bed te gaan, een half uur later ging het licht uit.

Buiten de korte periodes van recreatie verliep het dagelijks bestaan vrijwel helemaal in stilzwijgen. De zusters spraken elkaar aan met u en 'zuster'. Hun dagorde was gebaseerd op de strenge Regel van de Franciscaanse Orde. De jaren zestig gingen gelukkig ook niet aan de Kleine Zusters van de Heilige Joseph voorbij; er kwam wat meer individuele vrijheid en vernieuwing in spiritualiteit, levenswijze en kleding.

Een jaarvergoeding van 400 gulden

In 1964 sloot president Jochems nog een nieuwe akte van overeenkomst met het bestuur van de congregatie van de Kleine Zusters. Het was een eenvoudige overeenkomst van één getikt kantje, zoals we kunnen lezen in *Het vierde Rolduc*. De zusters blijven gebonden aan de regels van de congregatie en het bestuur houdt de bevoegdheid om zusters uit te wisselen en naar elders over te plaatsen. Ze genieten vrije kost en inwoning, geneeskundige hulp en een jaarvergoeding van 400 gulden plus vakantiegeld per persoon. De kosten voor sociale verzekeringen, ambtskleding (schorten, sluiers, mouwen) en schoenreparaties komen ten laste van het seminarie. Hetzelfde geldt voor de kosten van geestelijke verzorging. Bij geschillen onderling onderwerpen beide partijen zich aan de uitspraak van de bisschop van Roermond. De overeenkomst kent voor beide partijen een opzegtermijn van een half jaar.



Dank is op zijn plaats

Op een mooie groepsfoto uit 1985 op de trappen van het zusterhuis tellen we - naast oud-prefect Wiel Poulssen bovenaan rechts - negentien zusters. De redactie van *900 Jaar Rolduc* noemt ze één voor één met hun zuster naam. Dat doen wij ook. Er staan flink wat oudere dames tussen die waarschijnlijk ook al in de zestiger jaren op het internaat vertoefden. We mogen hopen dat zij nog een beetje geestelijke en lichamelijke rust hebben kunnen genieten tijdens hun laatste jaren op Rolduc.

Beneden op de eerste rij van links naar rechts de zusters Wilhelmina, Turibia, Antoine, Lipharda en Arnoalda. Op de tweede rij links overste Antonata en rechts zuster Celinia. Op de derde rij van links naar rechts de zusters Gusta, Martine, Materna en Pachomia. Daarachter van links naar rechts de zusters Liesbeth, Luciana, Miriam, Palmyra, Francinetta, Agathien, Martha en Lidwina.

Aan hun verblijf kwam een einde toen in 1991 de laatste zes nonnen pontificaal werden uitgeluid. In de gevel van het zusterhuis werd als herinnering een steen ingemetseld met de tekst: 1897 - 1991 / Congregatie de Kleine Zusters van de H. Joseph / Rolduc.

Over de congregatie zijn eerder twee boeken verschenen:

1997: Levensbericht van een honderdjarige: een korte geschiedenis van de Congregatie De Kleine Zusters van de Heilige Joseph.

2013: Met de minsten der mijnen: de geschiedenis van De Kleine Zusters van de H. Joseph. Door Dorren, Gabrielle



Mijn leven was zwaar, maar zeker de moeite waard!door Jo Kunneneen herinnering aan Wim Arts (op Rolduc van 1963 tot 1969)

Al langere tijd was ik op zoek naar meer informatie over het leven van Wim Arts. Wim was afkomstig uit Melderslo. In 1963 startte hij op Rolduc in de voorbereidende klas. Daarna volgde hij het gymnasium, doch na het tweede studiejaar maakte Wim de overstap naar de HAVO op het Bernardinuscollege in Heerlen. Hier haalde hij in 1969 zijn diploma. Mijn laatste contact met Wim dateerde uit 1994, toen hij schriftelijk reageerde op onze uitnodiging voor een reünie na 25 jaar Rolduc. Wim: “Natuurlijk roept zo’n uitnodiging van alles op, maar persoonlijk heb ik geen prettige herinneringen aan die periode van mijn leven. Een reünie en dan nog wel een heel weekend vind ik te veel van het goede. Wel ben ik benieuwd naar waar deze en gene is gebleven. Rest mij jou te vertellen, dat ik het goed maak, een spannende en uitdagende baan heb en ondanks alles kan genieten van het moois, dat het leven ook te bieden heeft.”

“Vrede en alle goeds!”

Verdrietig, maar met grote waardering en respect voor wie hij was, laten wij u weten dat van ons is heengegaan, onze innig geliefde partner, vader, opa, vriend, broer, zwager en oom

Willem Arts

* 21 december 1950 † 7 augustus 2015

partner van Irene van der Kooij
vader van Lieneke Arts

Donderdag 13 augustus hebben we in besloten kring afscheid van hem genomen.

Irene, Arwin en Ery
Lieneke en Nico, Mejo en Janna
Marij en Peter
Jeannette
Mieke
Tinie en René, Riet †, Jan en Zus

Stekelroosstraat 13, 5644 EM Eindhoven



Bruikbare tips

Volgens informatie van het reüniecomité zou Wim al een aantal jaren geleden overleden zijn.

In de vorige nieuwsbrief riep ik jullie hulp in. Binnen één dag kreeg ik van Piet Gielen en van Henk Janssen bruikbare tips, waarvoor hartelijk dank. Ik kon vervolgens contact opnemen met Lieneke, de dochter van Wim.

Zij was verrast door het verzoek van mij en vroeg zich af, wat Willem, gezien zijn minder positieve ervaringen op Rolduc, daarvan gevonden zou hebben. Na overleg met haar moeder en Jeanette, een voormalig partner van Willem, wilden ze toch graag meewerken aan een verhaal over Willem in deze nieuwsbrief.

Vanzelfsprekend respecteer ik hun keuze om te vertellen, wat zij - in de geest van Willem - aan ons kwijt willen. Jeanette schrijft me als volgt.

Wim is voor ons Willem

Wat fijn dat er door mensen nog aan Willem wordt gedacht. Ik vind het altijd mooi als er mensen zijn, die historie levend proberen te houden en willen weten wat er met personen met wie ze iets hebben gedeeld, is gebeurd.

Op enig moment heeft Wim zijn naam veranderd in Willem. Dat is de voornaam, zoals degenen hem kennen, die hem na zijn periode op Rolduc hebben ontmoet. Voor ons is Wim dus Willem.

Willem was een intelligente, gevoelige, nieuwsgierige, serieuze man die zijn tijd vooruit was. Als geen ander voelde hij de tijdgeest aan, wist hij intuïtief wat er maatschappelijk gezien aan zat te komen en hoe daar antwoorden op gegeven konden worden. Radicaal was Willem ook, in die zin, dat hij trouw was aan zijn eigen opvattingen en praktische consequenties verbond aan dat wat hij vond.

Actief in het sociaal domein

In zijn werkzame leven heeft Willem diverse functies bekleed op verschillende terreinen van het sociale domein. Opbouwwerk in Helmond, directeur van het discriminatiemeldpunt in Eindhoven,

projectleider in het Eindhovense Welzijnswerk, directeur van zijn eigen bureau Werk dat Verbindt, waarin hij mensen begeleidde met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Communicatie was zijn specialiteit. Samen met twee collega's ontwikkelde hij de TOPOI-methode, schreef daar een boek over en trainde hij velen binnen gemeenten, onderwijs, welzijnswerk en de politie.

Het gebrek aan verbinding, compassie, open communicatie, erkenning en inspiratie dat Willem zowel thuis als later op Rolduc ervoer, heeft hij op zijn onnavolgbare manier gedurende zijn leven trachten om te buigen. Veel mensen hebben daar baat bij gehad.

Toen hij, jong nog, in de zomer van 2015, overleed, zei hij over zijn leven: "Het was zwaar, maar zeker de moeite van de inspanning waard".



Orlando Festival niet meer op Rolduc!

Dit jaar vindt voor de veertigste keer het Orlando Festival plaats. Helaas niet meer op Rolduc. De site van het festival geeft geen reden voor het vertrek naar het HuB in Kerkrade. Voortaan dus geen masterclasses meer in de rococo-bibliotheek



Jaarlijks organiseert de Stichting Lève Rolduc een Augustinuslezing op Rolduc. Op vrijdagmiddag 27 mei 2022 vond de elfde lezing plaats. Een aantal lezingen heb ik de afgelopen jaren bijgewoond. Niet altijd ging ik voldaan en met nieuwe inzichten naar huis. Deze keer echter wel.

Professor Gabriël van den Brink, een politiek filosoof uit 1950, hield een boeiende uiteenzetting over de **Crisis van het neoliberalisme**. Vanaf de jaren tachtig van de vorige eeuw werd in tal van landen het liberale denken dominant. Ook in Nederland deden marktwerking, privatisering en deregulering hun intrede. Verder werd er volop ingezet op een wereldwijde vrijhandel. Hoewel deze neoliberale koers ontegenzeggelijk voordelen heeft, veroorzaakt ze ook grote problemen, zoals een groeiende ongelijkheid tussen rijk en arm, een flexibilisering van arbeid met grote onzekerheden, een breed gevoel van het eroderen van de nationale gemeenschap en veel meer asociaal gedrag. De drang om altijd maar meer te moeten presteren wordt voor steeds meer mensen een loden last. Ondanks een groeiende welvaart is het leven er vaak niet aangenamer op geworden. De bestuurlijke elite lijkt nauwelijks te beseffen, welke vervreemding er momenteel gaande is. Desondanks blijft men zowel links als rechts van het politieke midden vasthouden aan deze liberale denk- en handelwijze. Intussen buiten rechts-populistische politici het onbehagen uit en neemt de polarisatie gevaarlijke vormen aan.



De Augustinuslezing vond plaats in een mooi gerenoveerde Aula Minor op het voorplein van Abdij Rolduc.

Gabriël van den Brink vraagt zich af of we niet zijn doorgeslagen in ons liberaal denken en handelen? Hoe staat het met de eeuwenoude normen en waarden van niet alleen onze maar ook van andere oude beschavingen? Dreigen deze beschavingen door het hedendaagse ongekend materialisme en egoïsme in de westerse wereld niet te loor te gaan? Moeten humanitaire belangen, mensenrechten, onze omgang met de aarde en fatsoenlijk gedrag niet hogere waarden zijn dan handel drijven, geld verdienen en mateloze zelfverrijking?

Wellicht omdat de lezing in de Abdij Rolduc plaatsvond, wees hij de toehoorders op de rol die kloosters in de eeuwenlange geschiedenis hebben gespeeld. Zij boden in moeilijke periodes een houvast met hun wetenschap, cultuur en morele waarden. Mogelijk kunnen zij ons op een eigentijdse wijze ook nu weer aan het denken zetten.

Sterkte behoefte gemeenschapszin

Welke oplossing ziet van den Brink? De markt, die alles regelt, kan niet meer. Ook de staat, die alles regelt is geen optie. Hij stelt voor Europa een derde weg voor naast een supermarkt als de Verenigde Staten en een superstaat als China: een coöperatieve vorm, waarbij burgers zich vrijwillig samen verenigen om een bepaald commercieel of ideëel doel te bereiken. Er is in de samenleving duidelijk behoefte aan gemeenschapszin, die een algemeen belang nastreeft boven louter individuele belangen. Een omvangrijke coöperatieve sector zou een tegenwicht voor staat en markt kunnen vormen. Het klinkt me als muziek in mijn oren.

Het laatste boek van Gabriël van de Brink (*Ruw ontwakten uit een neoliberale droom en de eigenheid van het Europese continent*. Prometheus 2020) gaat over dit interessant onderwerp. Het zou verplichte kost voor alle hedendaagse politici moeten zijn!



Foto: Sjors Abeling

Maagdenwijing

Het Bisdom Roermond vond dat anno 2022 een verloren gegane traditie nieuw leven moest worden ingeblazen. Op 4 juni 2022 ontvingen Hoy Lin Moo en Désirée van Breugel in de Christoffelkathedraal in Roermond de Maagdenwijing. Voor het eerst was er in het Bisdom Roermond een dergelijke wijding. Slechts zes vrouwen gingen beide maagden de afgelopen eeuwen ooit in Nederland voor.

Op retraite in Kasteel Rijckholt door Jo Kunnen

Traditiegetrouw waren er op Rolduc elk jaar voor alle klassen retraites. Volgens een van de jaarboeken zijn het *“nuttige dagen voor de moderne mens, die zo weinig gelegenheid tot zelfinkeer krijgt”*. Het vaste patroon was een ééndaagse retraite voor de lagere klassen, een tweedaagse retraite voor de middelste klassen en voor vijf en zes gymnasium zelfs een retraite van drie dagen. Alleen de bezinningsdagen van de eindexamenklas waren altijd op een externe locatie. In mijn herinnering kwam er bij elke retraite een pater van buiten om ons een spiritueel programma aan te bieden. Persoonlijk vond ik het altijd wel een aangename onderbreking van het normale leef- en lesprogramma.

Mijn eerste retraite was op Rolduc op 13 oktober 1962, toen ik nog pas een paar weken in de voorbereidende klas zat. Mijn laatste retraite was op 24, 25 en 26 oktober 1968. Dat was de retraite van de eindexamenklas in Kasteel Rijckholt in Gronsveld.



Foto van Kasteel Rijckholt in Gronsveld

Foto's van de slaapzaal

Inhoudelijk heb ik weinig herinneringen aan deze drie bezinningsdagen onder leiding van Pater van de Horst. Zo vroeg ik me bij voorbeeld af of ook de externe leerlingen bij deze retraite met twee overnachtingen aanwezig waren. Het bewijs van hun aanwezigheid kreeg ik op twee manieren. Wim Schlösser, die momenteel gelukkig goed herstelt van een CVA begin dit jaar, vertelde me, dat hij op de bromfiets met Fred Bloemink naar Gronsveld was getogen. Onderweg kregen ze zelfs panne. De externe leerlingen waren er dus bij. Een tweede bewijs vormen de foto's, die ik nog in een oude doos vond. Er staan ook externe leerlingen op. Voor hen waren deze twee overnachtingen natuurlijk ook bijzonder.

Alle zwart-wit foto's zijn op de slaapzaal genomen. Zoek jezelf!



Hier wordt een stapelbed op sterkte getest!



Was het bier?



Gestreepte pyjama's waren blijkbaar in de mode.



Een kussengevecht.



Hub Franssen en Pierre Urlings gingen onverstoord door met dammen.

Ten slotte !



Nieuws

Teleurstelling in Kerkrade: geen nieuwe middelbare school

Frank Moonen - Vandaag, 11:13

Het ministerie zet een streep door de plannen voor een nieuwe school in Kerkrade. De gemeente hoopte weer voortgezet onderwijs te kunnen aanbieden, maar het ministerie van Onderwijs gaat niet akkoord met de oprichting van de Martin Buberschool.

Kerkrade, 6 januari 2022

De gemeente Kerkrade is zwaar teleurgesteld over de beslissing van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De gemeente heeft direct besloten bezwaar aan te tekenen.

Afwachten dus of na de sluiting van College Rolduc in 2011 er alsnog middelbaar onderwijs in Kerkrade terugkeert.

ABDIJ

Miljoeneninvestering om Rolduc duurzaam te maken

KERKRADE
DOOR FRANK BENNEKER

Na het faillissement van het hotel en restaurant in abdij Rolduc startten de eigenaar en de nieuwe exploitanten de voorbereidingen voor een 'Masterplan Rolduc'. Met een investeringsbudget van bijna 12 miljoen euro kunnen die plannen worden uitgewerkt.

Van dat geld wordt het grootste gedeelte opgehoest door het Rijk, dat maximaal 7 miljoen euro bijdraagt. De provincie Limburg (2,4 miljoen) en de gemeente Kerkrade en eigenaar Bischoppelijk Centrum (BC) Rolduc (beide 1,2 miljoen) brengen het budget naar 11,8 miljoen. De landelijke overheid draagt een zeer groot deel van het bedrag bij omdat de abdij op de

Unesco-lijst van honderd belangrijkste monumenten van het land staat. Maar om dat monument duurzaam en toekomstbestendig te maken, is een flinke operatie nodig. Dat werd in 2020 duidelijk met het faillissement van Abdij Rolduc BV, de toenmalige exploitant van het hotel, restaurant en de conferentieruimten.

Geschied

De Van Melick Groep uit Kerkrade en Different Hotels uit Genk namen in september van hetzelfde jaar de exploitatie over van het restaurant, het hotel en de conferentiezalen in Nederlands grootste kloostercomplex. De beide partijen gaven daarbij ook al aan met eigenaar BC Rolduc te werken aan een masterplan om het abdijcomplex geschikt voor de toekomst te maken.

Hoe dat plan er precies uit komt

te zien, wordt later dit jaar duidelijk. Om de plannenmakerij mogelijk te maken heeft het college van B en W in Kerkrade besloten om twee ton van de beschikbaar gestelde gemeentelijke gelden vrij te maken. Daarmee komt het beschikbare budget voor de abdij in 2022 op 900.000 euro.

Lange termijn

De plannen zullen gelden voor zowel de gebouwen van het complex als de groene omgeving eromheen. Bij de gebouwen wordt behalve naar renovaties die het vastgoed moeten verduurzamen, ook gekeken naar de indeling van de gebouwen. Die moeten geschikt zijn voor 'een lange-termijninvulling van de vele gebouwdelen zodat het totale complex langdurig financieel gezond geëxploiteerd en in stand gehouden kan worden'.

Uit: De Limburger van 24-05-2022

De Nieuwsbrief Rolduc - Jaargang 1969 verschijnt periodiek ten behoeve van die oud-leerlingen van Rolduc, die in 1969 eindexamen hebben gedaan en ten behoeve van die oud-leerlingen, die tenminste drie jaar deel uit hebben gemaakt van deze jaargroep. Andere geïnteresseerden zijn ook welkom. Zij kunnen zich bij mij melden voor een gratis toezending.

Contactpersoon: Jo Kunnen / mail-adres: kunnen.j@kpnplanet.nl / mobiel: 06-53230446